MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH
DEPARTAMENT POLITYCZNO-EKONOMICZNY
WYDZIAŁ PRASOWY

Nr. 43
Warszawa dn. 16 stycznia 1928 r.

Przegląd Prasy Z.S.R.R. i emigracji rosyjskiej

TREŚĆ:

3. ŻYCIE PARTYJNE.

LOS PRZYWODCOW OPOZYCJI
"RUL'" z dn. 15/I /Berlin, pismo demokratyczne/ stwierdza, iż wbrew wszytkim pogłoskom i wiadomościom, które ukazały się w prasie zagranicznej w sprawie represji przeciwko przywódcom opozycji w ZSRR, prasa sowiecka nie podała dotychczas w tej sprawie żadnych wiadomości.

WYKLUCZENIA Z PARTJI
IBIDEM donosi, że komisja kontrolująca gruzińskiej partji komunistycznej wykluczyła z partji 17 opozycjonistów. Liczba wykluczonych z partji w przeciągu dwuch miesięcy opozycjonistów leningradzkich sięga 411 osób.

4. SPRAWY NARODOWOSCIOWE.

ANTYSEMITYZM W ZSRR
"BAKINSKIJ RABOCZIJ" z dn. 30/XII /Baku/ ogłasza obszerny artykuł redakcyjny w sprawie antysemityzmu w ZSRR i walki z tym zjawiskiem. Artykuł zaczyna się od stwierdzenia, iż Rosja carska przestała dawno istnieć i rewolucja "odrąbała krwawe łapy antysemityzmu". Rząd sowiecki dąży do urzeczywistnienia braterstwa ludów, na terytorjum związku sowieckiego szerzy się jednak zasługujący na najwyższe potępienie antysemityzm. Prąd ten krzewiony jest przez "nepmanów" w miastach sowieckich oraz przez "kułaków" na wsi. Kapitał prywatny przeczuwa swą nieuniknioną klęskę i usiłuje wykorzystać dla swych celów antysemityzm, aby z jego pomocą osiągnąć pewnych korzyści politycznych. Stwierdzając, iż antysemityzm zwraca się przedewszystkiem przeciwko żydom komunistom, zwrócony jest jednak również przeciwko żydom-nepmanom, pismo oświadcza, że największe niebezpieczeństwo polega na tem, że zjawisko antysemityzmu istnieje w szeregach związku młodzieży komunistycznej i partji. Są to wypadki pojedyncze, lecz zjawisko, jako takie, musi być bezwzględnie tępione. Pismo przytacza szereg jaskrawych wypadków antysemityzmu na Ukrainie sowieckiej, w których rola antysemitów odegrana została przeważnie przez komunistów, robotników lub młodzież i stwierdza, że na Kaukazie również istnieje niebezpieczeństwo antysemityzmu. Na dowód tego przytacza pismo kilka przykładów odezwania się robotników lub urzędników sowieckich do obywateli żydów ze słowami, obrażającemi żydowską godność narodową. We wszystkich tych wypadkach winni zostali ukarani i pozbawieni posady, jest to jednak, zdaniem pisma, tylko pierwszy krok na drodze walki z antysemityzmem. Walka ta powinna być prowadzona przedewszystkiem drogą krzewienia oświaty w masach ludowych, następnie zaś przez bezwzględne karanie winnych szerzenie antysemityzmu.

5. ŻYCIE GOSPODARCZE.

KRYZYS NA RYNKU ZBOŻOWYM

"ZARIA WOSTOKA" z dn. 29/XII /Tyflis/ podaje, że komisarjaty ludowe handlu sowieckich republik związkowych otrzymały od komisarjatu ludowego handlu ZSRR polecenie skierowania wszystkich zapasów fabrykatów przemysłowych w okręgi, gdzie czynione są obecnie przez sowieckie instytucje rządowe zakupy zbożowe. Rozporządzenie to zostało ogłoszone wskutek braku tych fabrykatów na rynku oraz wobec tego, że brak ten wpływał ujemnie na stan zakupów.

IBIDEM donosi o licznych aresztowaniach, poczynionych przez GPU wśród kupców prywatnych w Kijowie i Odesie pod zarzutem podbijania cen zboża w górę.

"WOZROŻDENJE" z dn. 10/I /Paryż, pismo o kierunku umiarkowano-monarchistycznej pod redakcją p.p.Gukasowa, Siemionowa i Lwowa/ donosi, iż wobec trudności, powstałych w dziedzinie aprowizacji ludności miast Moskwy i Leningradu, władze sowieckie zdecydowały się na rozciągnięcie kontroli nad wypiekiem chleba w piekarniach prywatnych. Z dniem 15-go b.m. wprowadzone zostają ceny maksymalne na chleb i mąkę, Urzędnicy sowieccy dbać będą o to, aby piekarnie prywatne dostosowywały się do tych cen. Kontrola władz rozciągnięta będzie również na wypiek chleba. Piekarnie zmuszone będą do wypieku określonych ilości chleba. Narazie będzie to urzeczywistnione w Moskwie, Leningradzie, Niżnim-Nowgorodzie, Jarosławiu, Iwanowo-Wozniesiensku, Woronężu, Samarze, Saratowie i kilku innych miastach.

IBIDEM donosi, że w Moskwie odczuwany jest na rynku brak dowozu kartofli. Zapotrzebowanie przewyższa istniejące zapasy o 120%.

PODATEK DOCHODOWY

IBIDEM donosi, że rząd sowiecki ogłosił dekret w sprawie wysokości podatku dochodowego w 1928/29 roku budżetowym. Zdaniem pisma stawki tego podatku zostały doprowadzone do absurdu: osoby, których dochód równa się 10 tysiącom rubli rocznie płacić mają 2 tysiące rubli jednorazowo oraz 40% dochodu co miesiąc. Do tego wymiaru dolicza się specjalny dodatek w wysokości 50% podatku na cele budżetu lokalnego. Stosunki rodzinne, które były uwzględniane przy wymiarze podatku dochodowego w bieżącym roku budżetowym, nie będą uwzględniane w roku przyszłym.

Pismo widzi w tych inowacjach oznakę dostosowania się rządu sowieckiego do "kursu lewicowego" polityki gospodarczej.

PRZEMYSŁ SAMOCHODOWY W ZSRR

"BAKINSKIJ RABOCZYJ" z dn. 23/XII donosi, że prezydjum sowietu miejskiego w Moskwie rozstrzygnął kwestję budowy wielkiej fabryki samochodów w Moskwie. Koszta budowy wynieść mają 40-50 miljonów rubli. Produkcja równać się ma 10-12 tysiącom samochodów rocznie. Fabryka budować będzie samochody typu "Nami". Produkcja fabryki samochodów "Amo" zostaje powiększona do 1500 samochodów rocznie, produkcja jarosławskiej fabryki samochodów - do 250 samochodów rocznie. Prócz tego poczynione będą próby organizacji przemysłu samochodowego w Leningradzie.

6. POLITYKA SOCJALNA I ZAWODOWA.

POLITYKA SOCJALISTYCZNA A WIEŚ SOWIECKA

"ZARIA WOSTOKA" z dn. 29/XII /Tyflis/ omawia w artykule wstępnym zagadnienie urzeczywistnienia celów polityki socjalistycznej rządu sowieckiego na wsi. Pismo wskazuje, iż trzy lata temu partja komunistyczna i państwo sowieckie dbać musiały o to, aby zagwarantować przez dostosowanie swej polityki do wymagań życia rozwój gospodarczy w dziedzinie produkcji przemysłowej i restauracji kapitału zakładowego kraju w dziedzinie przemysłu, komunikacji i rolnictwa. Zmuszało to partję do likwidacji przeżytków komunizmu wojującego w polityce wiejskiej partji oraz do poczynienia szeregu ustępstw "Nepowi" na wsi. Jednocześnie opracowała XIV konferencja partyjna szereg projektów, których urzeczywistnienie ułatwić miało ustalenie kontaktu pomiędzy państwową gospodarką socjalistyczną a producentem rolnym, zapewnienie kierownictwa partji w życiu gospodarczym państwa oraz zagwarantowanie pozycji politycznej klasy robotniczej. Jako formę współpracy państwowej gospodarki socjalistycznej z drobnym rolnikiem- włościaninem obrano ruch spółdzielczy. XIV zjazd partyjny uznał prawidłowość tej polityki i nakazał dalszy rozwój ruchu spółdzielczego na wsi. Uchwały XV zjazdu partji stwarzają dalszą podstawę dla urzeczywistnienia socjalizmu w dziedzinie rolnictwa. Najbardziej skomplikowanym problematem jest problemat przeistoczenia kilkunastu miljonów drobnych gospodarstw włościańskich w większe gospodarstwa kolektywne. Partja świadoma była zawsze tych trudności, których przezwyciężenie jest jednak koniecznością. Przezwyciężenia tego była partja zawsze pewna. Rozwój ruchu spółdzielczego stwarza tamę dla rozwoju prądów kapitalistycznych w rolnictwie sowieckim. Spółdzielnie, będące częścią systematu organizacji gospodarczych proletarjatu, ułatwiają przez swą pracę przeistoczenie się socjalistyczne wsi sowieckiej. W dalszym ciągu artykułu przytacza pismo urywki z uchwał XV zjazdu partji w sprawie rolnictwa, dodając do tych uchwał kilka słów komentarza utrzymanego w tonie bardzo optymistycznym.

8. STOSUNEK EMIGRACJI DO ZSRR.

PROTEST ZWIĄZKU HANDLOWO-PRZEMYSŁOWEGO

"WOZROŻDENJE" z dn. 11/I /Paryż, pismo o kierunku umiarkowano monarchistycznym pod redakcją p.p. Gukasowa, Siemionowa i Lwowa/ ogłasza uchwałę rady naczelnej rosyjskiego związku handlowo-przemysłowego i finansowego na emigracji. Uchwała ta zawiera protest przeciwko umowie, zawartej pomiędzy rządem ZSRR a amerykańską grupą finansową Farquard'a w sprawie udzielenia skarbowi sowieckiemu pożyczki w wysokości 40 miljonów dolarów i udziału wspomnianej grupy amerykańskiej w reorganizacji rosyjskiego przemysłu hutniczego na Ukrainie sowieckiej. Protestując przeciwko tej umowie uchwała oświadcza, że jest ona przeciwna interesom gospodarczym narodu rosyjskiego, sprzyja rozwojowi propagandy międzynarodówki komunistycznej. Związek oświadcza, że po obaleniu władzy komunistycznej w Rosji naród rosyjski nie uzna umowy, zawartej w imieniu Rosji przez rząd komunistyczny.

10. NOTATKI I INFORMACJE.

EMIGRACJA ROSYJSKA NA DALEKIM WSCHODZIE

"SIEGODNIA" z dn. 13/I /Ryga, pismo demokratyczne/ donosi, że w.ks. Mikołaj Mikołajewicz telegraficznie polecił gen.Horwatowi poczynić kroki dla zjednoczenia emigracji rosyjskiej na Dalekim Wschodzie. Gen.Horwat omówił rozporządzenie wielkiego księcia z atamanem Siemionowem, p.p.Gondattiem, Mierkułowem i Gołowaczowem oraz arcybiskupami Metodym i Inocentym, i zdecydował się na utworzenie centralnej reprezentacji rosyjskiej emigracji narodowej w Chinach. Reprezentacja ta posiadać będzie filje we wszystkich ośrodkach zamieszkiwania emigrantów rosyjskich na Dalekim Wschodzie. Władca Chin północnych, marszałek Czang-Tso-Lin ustosunkować się miał przychylnie wobec powyższej inicjatywy.

URZĘDNICY SOWIECCY W WIĘZIENIACH CHINSKICH

"WOZROŻDENJE" z dn. 10/I /Paryż, pismo o kierunku umiarkowano-monarchistycznym pod redakcją p.p.Gukasowa, Siemionowa i Lwowa/ donosi, że w więzieniu chińskim w Suczou znajdują się urzędnicy sowieccy Sokal-Zilber i Berg. Chcąc uzyskać zwolnienie z więzienia próbowali oni ogłosić głodówkę, która nie dała wyników. Sokal-Zilber jest wojskowym sowieckim w randze generała broni. Był on doradcą wojskowym szeregu generałów Chin południowych.

EMERYTURA DLA RODZINY JOFFE

"RUL" z dn. 15/I /Berlin pismo demokratyczne/ donosi, że rada komisarzy ludowych wyznaczyła dla rodziny zmarłego b.prezesa delegacji sowieckiej dla rokowań pokojowych z Polską Joffe emeryturę w wysokości 150.- rubli miesięcznie.

SPRAWA JUSUPOWA

"DNI" z dn. 13/I /Paryż, pismo demokratyczne pod redakcją p.Kiereńskiego/ ogłosiło zaprzeczenie dyrektora kancelarji ks.Feliksa Jusupowa w sprawie podanych przez prasę pogłosek o rzekomym wysiedleniu ks.Jusupowa z granic Francji.

KOMUNIKACJA LOTNICZA ZSRR Z AFGANISTANEM

"RUL" z dn. 15/I /Paryż, pismo demokratyczne/ donosi, że rada komisarzy ludowych ratyfikowała zawartą w listopadzie 1927 roku konwencję o utworzeniu stałej pocztowej i osobowej komunikacji lotniczej pomiędzy Taszkientem a Kabulem.

BOŻE NARODZENIE W MOSKWIE

"POSLEDNIJA NOWOSTI" z dn.12/I /Paryż, pismo demokratyczne pod redakcją p.Milukowa/ donosi z Moskwy, że Boże Narodzenie według kalendarza prawosławnego /dnia 7-go stycznia r.b./ obchodzone było bardzo uroczyście przez robotników moskiewskich. Przeszło 50% robotników w dniu tym nie pracowało. Na fabryce "Krasnyj Tekstilszczik" robotnicy zaprosili duchowieństwo prawosławne, które odprawiło w gmachu fabryki uroczyste nabożeństwo.